

ÜNİVERSİTELERİN GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM/ANASANAT DALI BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİSEL PROFİLLERİ *

† Araş.Gör.Ilgım KILIÇ

*1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze
Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi
SDÜ, 7-10 Nisan 2004, Isparta

GİRİŞ

Üniversitelerde öğrenim gören, öğrencilerin profillerinin bilinmesi, onlara verilecek olan piyano eğitiminin nasıl olması gerektiği konusunda yol gösterici bir etkidir. Bu bağlamda, piyano eğitim ve öğretiminin olumsuz yönde etkileyen faktörlerin ortadan kaldırılması ya da en aza indirgenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun için de piyano eğitimini olumlu yönde etkileyen faktörlerin yaygınlaştırılmaya çalışılması, bu konuda önlemler alınması ve göz önünde bulundurulması gereken noktaların tespit edilmesi gerekmektedir.

Araştırmanın genel amacı Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalındaki birinci sınıf öğrencilerinin kişisel profillerinin nasıl bir dağılım gösterdiğini ortaya koymak ve genel olarak öğrencileri tanımaya çalışmak olmuştur. Bu bakımdan bu araştırma önem taşımaktadır (Abadan, 1961; Başaran, 1974; Kılıç, 1987; 59-70).

Bu amaçla, üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı birinci sınıf öğrencilerinin nitelikleri aşağıda yer alan sorular çerçevesinde ele alınarak incelenmiştir.

Piyano eğitimi alan birinci sınıf öğrencilerinin kişisel özelliklerinin ortaya konmasına ilişkin olarak cevap aranacak sorular şunlardır:

Öğrencilerin;

a) Yaşları;

b) Mezun oldukları lisenin türü;

c) Üniversiteye başlamadan önce yaşamlarını geçirdikleri yer/geldikleri yer;

d) Aile ve yakın çevrelerinde müzikle ilgilenen ya da uğraşan başka bireylerin olup olmadığı;

e) Hangi tür müziği dinlemekten hoşlandıkları ;

f) Lisans eğitimi öncesi piyano eğitimi alıp almadıkları;

g) Piyano eğitimi almış iseler buna hangi eğitim aşamasında(düzeyine) başladıkları;

h) Piyano dışında başka bir enstrüman çalıp çalmadıkları ve eğer çalıyorsa hangi enstrümanı çaldıkları belirlenmeye çalışılmıştır.

Bu araştırma, yukarıda belirtilen durumların ortaya koyduğu öğrenci profili bulguları ışığında üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında eğitim ve öğretim gören öğrencilere verilen ya da verilecek olan piyano eğitimine ilişkin olarak öğrenci hakkında ön bilgi sağlamaya yöneliktir. Aynı zamanda, bütün bunlardan yola çıkarak, yürürlükte olan programın her bir öğrencinin kendi profili de göz önünde bulundurularak uygulanması da beklenmektedir. Bu durum, araştırmanın gerekliliğini ortaya koymaktadır.

YÖNTEM

Bu araştırma 2002-2003 akademik yılında Gazi Üniversitesi, İnönü Üniversitesi ve Niğde Üniversitesi Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarına kaydolun birinci sınıf öğrencilerini kapsamaktadır.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dallarındaki birinci sınıf piyano öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise; Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Malatya İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ve Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı birinci sınıflarında öğrenim gören toplam 129 öğrenci oluşturmaktadır.

† GÜ. GSEB. MÖABD.

Bilgi Toplama Aracı

Araştırmada bilgi toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen ve uzman kanısı alınan Anket Formu (Bilgi Toplama Formu) kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Bilgi toplama formunun uygulanması sonucu elde edilen veriler, bilgisayarda SPSS programı kullanılarak frekans ve yüzdelerle dağılımı hesaplanmış olup, sonuçlar tablolaştırılarak bulgular bölümünde sunulmuştur.

BULGULAR VE YORUM

2002-2003 akademik yılında Gazi, İnönü ve Niğde Üniversiteleri Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalları birinci sınıf öğrencileri üzerinde yapılan bu araştırma ile elde edilen verilere ilişkin istatistiksel sonuçlar tablolaştırılarak sunulmuştur.

Bu bölümünde, hem bulgular hem de yorumlar birlikte ele alınarak yapılan analizler doğrultusunda ulaşılan sonuçlara aşağıda yer verilmiştir.

1. Ulaşılan Sonuçlara İlişkin Alt Başlıklar

1. Araştırmanın örnekleme giren öğrencilerin yaşları,
2. Öğrencilerin geldikleri kaynaklara ilişkin bilgiler (Öğrencilerin mezun oldukları lisenin türü),
3. Öğrencilerin üniversiteye başlamadan önce yaşamlarını geçirdikleri yer/geldikleri yer,
4. Öğrencilerin aile ve yakın çevrelerinde müzikle ilgilenen ya da uğraşan başka bireylerin olup olmadığı,
5. Öğrencilerin hangi tür müziği dinlemekten hoşlandıkları,
6. Öğrencilerin lisans eğitimi öncesi piyano eğitimi alıp almadıkları ve piyano eğitimi almış iseler buna hangi eğitim aşamasında başladıkları,
7. Öğrencilerin piyano dışında başka bir enstrüman çalıp çalmadıkları ve eğer çalıyorsa hangi enstrümanı çaldıkları ele alınarak incelenmiştir.

2. Araştırmanın Örnekleme Giren Öğrencilerin Yaşları

Araştırma toplam 129 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Tablo 1 incelendiğinde araştırma kapsamındaki öğrencilerin %27,1'ini oluşturan 35 öğrencinin 20 yaşında, 34 öğrencinin (%26,3) 19 yaşında, 22 öğrencinin ise (%17,1) 21 yaşında olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Deneklerin Yaş Durumlarını Gösterir Dağılım

Yaş Grubu	Frekans (f)	Yüzde (%)
18 yaş	19	14,7
19 yaş	34	26,3
20 yaş	35	27,1
21 yaş	22	17,1
22 yaş	8	6,2
23 yaş ve üstü	11	8,6
Toplam	129	100

Bu durum, öğrencilerin 20 ve 19 yaşlarında olduklarını göstermektedir. Bu yaş grubu emsal öğrencilere paralellik göstermektedir.

3. Öğrencilerin Geldikleri Kaynaklara İlişkin Bilgiler(Öğrencilerin Mezun Oldukları Lisenin Türü)

Tablo 2 incelendiğinde, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları birinci sınıflarında öğrenim gören 129 öğrencinin 62'sinin (%48,0) Genel Lise'den, 52'sinin (%40,4) Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nden ve 15'inin Meslek Lisesinden (%11,6) mezun oldukları görülmektedir.

Tablo 2.Deneklerin Mezun Oldukları Okul Türünü Gösterir Dağılım

Okul Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	52	40,4
Genel Lise	62	48,0
Meslek Lisesi	15	11,6
Toplam	129	100

Tablo 2'de de görüldüğü gibi Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'na giren öğrencilerin büyük bir kısmının Genel Lise mezunu olduğu (%48,0), ancak %40,4'ünün ise Güzel Sanatlar Lisesi mezunu olması dikkate alındığında Müzik Eğitimi Anabilim Dallarına Güzel Sanatlar Liselerinin kaynaklık ettiği gözden uzak tutulmamalıdır.

4. Öğrencilerin Üniversiteye Başlamadan Önce Yaşamlarını Geçirdikleri Yere İlişkin Bilgiler

Tablo 3'de görüldüğü gibi, araştırma örneğine alınan 129 öğrencinin 54'ü (%41,9) diğer illerden, 36'sı (%27,9) üç büyük il dışındaki büyük şehirlerden, 20'si (%15,5) üç büyük ilden (Ankara, İstanbul, İzmir), 17'si (%13,2) ilçeden ve 2'si (%1,5) beldeden geldiklerini belirtmişlerdir.

Tablo3.Deneklerin Geldikleri Yerleri Gösterir Dağılım

Gelinen Yer	Frekans (f)	Yüzde (%)
Üç Büyük İl	20	15,5
Üç Büyük İl Dışındaki Büyük Şehirler	36	27,9
Diğer İller	54	41,9
İlçe	17	13,2
Belde	2	1,5
Toplam	129	100

Tablo 3 incelendiğinde Müzik Eğitimi Anabilim Dalına gelen öğrencilerin yaşadıkları yerlerin il ya da büyük şehirler olduğu görülmektedir. Bu bulgu müziğe olan eğilimin kırsal yörelerden ya da küçük yerleşim birimlerinden daha ziyade büyük yerleşim birimlerinde yaşayan insanlarda olduğunu göstermektedir.

5. Öğrencilerin Ailelerine İlişkin Bilgiler

Deneklere aile ve yakın çevrede müzikle ilgilenen ya da uğraşan başka bireyler olup olmadığı sorulduğunda öğrencilerin 67'si (%52,0) ailesinde müzikle uğraşan en az bir bireyin olduğunu belirtmişlerdir (Bak: Tablo-4.a).

Ailesinde müzikle uğraşan en az bir bireyin olduğu 67 kişinin ailelerindeki bireylere yakınlık düzeylerinin frekans(f) ve yüzdeleri(%) ise Tablo-4.b.'de verilmiştir.

Tablo 4.a.Ailede Müzikle Uğraşanların Olup Olmadığını Gösterir Dağılım

Müzikle Uğraşan Birey	f	%
Var	67	52,0
Yok	62	48,0

Tablo 4.b.Ailede Müzikle Uğraşanları Gösterir Dağılım

Aile Bireyleri	Frekans (f)	Yüzde (%)
Anne-Baba	15	22,4
Kardeşler	26	38,8
Diğer Aile Yakınları	26	38,8
Toplam	67	100

Tablo 4.b.'de görüldüğü gibi, öğrenciler 67 aile yakınının 26'sının (38,8) kardeş, 26'sının (%38,8) anne-baba ve kardeş dışındaki diğer aile yakınları ve 15'inin (%22,4) anne-baba olduğunu belirtmişlerdir. Bu durum gençlerin ana-babalarından ziyade aile yakınlarından ve yaş bakımından kendilerine daha yakın olan kardeşlerinden daha fazla etkilendiklerini göstermektedir.

6. Öğrencilerin Hangi Tür Müziği Dinlemekten Hoşlandıklarına İlişkin Bilgiler

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmanın örnekleme alınan ve anket uygulanan 129 birinci sınıf öğrencisinin 45'i (%34,9) Klasik Müzik, 29'u (%22,5) Türk Halk Müziği, 26'sı (%20,2) diğer müzik türlerini (Fantezi Müzik, Arabesk Müzik gibi), 18'i (%13,9) Türk Sanat Müziği ve 11'i (%8,5) Pop Müzik dinlemektedirler.

Tablo 5. Deneklerin Hoşlandıkları Müzik Türünü Gösterir Dağılım

Müzik Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
Klasik Müzik	45	34,9
Türk Sanat Müziği	18	13,9
Türk Halk Müziği	29	22,5
Pop Müzik	11	8,5
Diğer Türler	26	20,2
Toplam	129	100

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin %34,9'unun ilk sırada klasik müzikten hoşlandıkları, %22,5'inin ise Türk Halk Müziği'ni tercih ettikleri görülmektedir. Diğer müzik türlerini tercihleri arasında ise %13,9 ile Türk Sanat Müziği gelmektedir. Bu durum öğrencilerin dinledikleri ve hoşlandıkları müzik türünün öncelikle aldıkları eğitimin yönünde olduğunu ve yaşadıkları sosyal çevreden etkilendiğini göstermektedir.

7. Öğrencilerin Lisans Eğitimi Öncesi Piyano Eğitimlerinin Durumlarına İlişkin Bilgiler

Tablo 6.a. incelendiğinde, öğrencilerin 63'ü (%48,1) hiç piyano eğitimi almadıklarını, 37'si (%29,0) yeterince aldıklarını ve 19'u (%15,0) kısa bir süre piyano eğitimi aldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 6.Deneklerin Lisans Eğitiminden Önce Piyano Eğitimi Alıp Almamasını Gösterir Dağılım

Piyano Eğitimi	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hiç Almadım	63	48,1
Kısa Bir Süre Aldım	19	15,0
Yeterince Aldım	37	29,0
Kısa Süreli ve Aralıklarla Aldım	10	7,9
Toplam	129	100

Bu bulgu Tablo 2'deki değerlerle paralellik göstermektedir ve Tablo 2'deki değerleri doğrulamaktadır. Bu durum genel liselerde öğrenim gören öğrencilerin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarına gelmeden önce piyanoyla tanışmadıklarını göstermektedir.

Tablo 6.b.'de görüldüğü gibi, araştırma örneklemine alınan 129 öğrencinin 64'ü (%51,1) piyano eğitimine üniversitede, 57'si (%44,2) ortaöğretimde, 5'i (%3,9) ilköğretim 6.-8. sınıflar arasında ve 1'i (0,8) ise ilköğretim 1.-5. sınıflar arasında başlamıştır.

Tablo 6.b. Deneklerin Piyano Eğitimine Başlama Aşamasını Gösterir Dağılım

Eğitim Aşaması	Frekans (f)	Yüzde (%)
İlköğretim 1-5 Sınıflar Arası	1	0,8
İlköğretim 6-8 Sınıflar Arası	5	3,9
Ortaöğretim	57	44,2
Üniversite	64	51,1
Toplam	129	100

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaklaşık yarısı (%51.1) piyano eğitimine üniversitede başlarken, %44,2'sinin ise ortaöğretimde başladıkları görülmektedir. Bu da öğrencilerin üniversitede müzik eğitimi görme konusunda bir ön hazırlık yaptıklarını düşündürmektedir. İlköğretim düzeyinde piyano eğitimi alanların sayısı ise yok denecek kadar azdır (6 öğrenci, %4,7). Oysa ideal olan bu değerlerin tersidir.

8. Öğrencilerin Piyano Dışında Başka Bir Enstrüman Çalıp Çalmadıklarına ve Varsa Bunun Hangi Enstrüman Olduğuna İlişkin Bilgiler

Tablo 7.a incelendiğinde, araştırma kapsamındaki 129 öğrencinin 124'ü (%96,1) piyano dışında başka bir enstrüman çaldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 7.a. Deneklerin Piyano Dışında Başka Bir Enstrüman Çalıp Çalmadıklarını Gösterir Dağılım

Enstrüman	f	%
Çalıyorum	124	96,1
Çalmıyorum	5	3,9

Piyano dışında başka bir enstrüman çalan 124 kişinin frekans(f) ve yüzdeleri(%) Tablo 7.b.'de verilmiştir.

Tablo 7.b.'de görüldüğü gibi, 124 öğrencinin 62'si (%50,0) keman, 44'ü (%35,5) keman, bağlama ve yan flüt dışında bir enstrüman, 14'ü (%11,3) bağlama ve 4'ü (%3,2) yan flüt çaldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 7.b. Deneklerin Çaldıkları Enstrümanlara Göre Dağılımı

Enstrüman	Frekans (f)	Yüzde (%)
Keman	62	50,0
Bağlama	14	11,3
Yan Flüt	4	3,2
Viyola, Çello, Mandolin vb.	44	35,5
Toplam	124	100

Tablo 7.b. incelendiğinde öğrencilerin %50,0'sinin keman, %11,3'ünün ise bağlama çaldıkları görülmektedir. Bu iki enstrümanın dışında kalanlarda ise çeşitlilik arz etmektedir. Bu durumun ise kültüre özgünlükten kaynaklandığı düşünülebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

2002-2003 akademik yılında Gazi Üniversitesi, İnönü Üniversitesi ve Niğde Üniversitesi Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarına kaydolmuş birinci sınıf öğrencileri üzerinde yapılan bu araştırmada elde edilen bulgular ışığında ulaşılan sonuçlar ile ulaşılan verilere dayalı olarak geliştirilen öneriler aşağıda sunulmuştur.

1. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %53,4'ünün yaşları 19-20 arasında, %8,6'sının ise 23 yaşın üzerindedir.
2. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na kaydolmuş öğrencilerin %48,0'i Genel Lise, %40,4'ü ise Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarıdır.
3. Öğrencilerin %85,3'ü büyük şehir ya da şehir merkezinden gelmektedir.
4. Öğrencilerin %38,8'inin kardeşlerinin ya da diğer aile yakınlarının müzikle uğraştığı görülmektedir. Anne-babaların yüzdesi ise 22,4'dür.
5. Öğrencilerin sırasıyla Klasik Müzik (%34,9), Türk Halk Müziği (%22,5) ve Türk Sanat Müziği'nden (%13,9) hoşlandıkları görülmektedir.
6. Öğrencilerin %48,1'i lisans eğitiminden önce hiç piyano eğitimi almamışlardır. Bu grubu Genel Lise mezunları oluşturmaktadır.
7. Öğrencilerin %51,1'nin üniversitede, %42,2'sinin ise ortaöğretimde piyano eğitimine başladıkları görülmektedir. Piyano eğitimine ilköğretimde başlayanların sayısı ise (%4,7) yok denecek kadar azdır.
8. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %50,0'si keman, %11,3'ü ise bağlama çalmaktadır.

ÖNERİLER

1. Öğretim elemanlarının öğrencileri tanımaları, müzik eğitimleri hakkında geçmiş yaşantıları, deneyimleri ve çalışmalarının olup olmadığını bilmeleri ve eğer bu yaşantı deneyim ve çalışmalar varsa ne zaman başladığı, ne düzeyde olduğu hakkında bilgi sahibi olmaları derslerin daha verimli, düzenli ve bilinçli olarak yürütülmesini sağlayacaktır. Bu anlamda öğrencilerin profillerinin bilinmesi önemlidir.

2. Bu araştırmaya benzer şekilde ülkemizdeki üniversitelerin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerindeki Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında bir çalışma yapılmalı ve öğrencileri tanıma yoluna gidilmelidir.

3. Yapılacak çalışmalara dayanarak ders programları düzenlenmeli ve uygulamaya geçirilmelidir. Ayrıca her Anabilim Dalında her bir öğrenci için bu profillerin dökümlerinin yer alacağı kişisel bilgi dosyaları oluşturularak, öğrencilere daha etkili ve verimli bir şekilde yol gösterilmeye çalışılmalıdır.

KAYNAKÇA

ABADAN, Nermin. (1961), Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Faaliyetleri. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları. Sayı No: 135-117.

BAŞARAN, Fatma. (1974), Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Öğrencileri Üzerinde Psiko-Sosyal Bir Araştırma. Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları. Sayı No: 239.

KILIÇ, Mustafa. (1987), "1986-1987 Ders Yılında Hacettepe Üniversitesi SİYO'da Öğrenim Gören Öğrencilerin Nitelikleri". Sağlık Yönetimi. Sağlık İdarecileri Derneği Yayın Organı. Sayı: 3-4. Ankara: Avşaroğlu Matbaası.

KILIÇ, Mustafa.(1995), "İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Öğrencilerine İlişkin Bir Araştırma". İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Cilt: 2, Sayı: 1. Malatya: İnönü Üniversitesi Basımevi.

KILIÇ, Mustafa. (2002), 2000-2001 "Akademik Yılında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi I. Sınıflarına Kayıt Yaptıran Öğrencilerin Niteliklerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi". İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt: 3, Sayı: 3. Malatya: İnönü Üniversitesi Basımevi.

KILIÇ, İlgım. (2003), "Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Piyano Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

